

Oversættelse

Rigsombudsmanden på Færøerne

KOALITIONSAFTALE 2019-2023

KOALITIONSAFTALE

Fólkaflokkurin – Sambandsflokkurin – Miðflokkurin

Tórshavn den 14. september 2019

ET SAMFUND I SÆRKLASSE

Fólkaflokkurin, Sambandsflokkurin og Miðflokkurin er enige om at danne koalition.

Koalitionens målsætning er, at Færøerne skal blive et samfund i særklasse.

For at nå denne målsætning vil vi finde løsninger på vigtige anliggender, som kan rykke samfundet fremad.

Med de store forandringer, der sker rundt om i verden og med de krav, som vores samfund stilles overfor, mener koalitionen, at det er nødvendigt at udarbejde politiske langtidspaner og reformer og lægge en politisk strategi for samfundet og for erhvervslivet.

Koalitionen prioriterer de områder, som er samfundsmæssigt værdiskabende og har særlig betydning, når det kommer til at sikre fortsat udvikling, vækst og velfærd.

I det politiske arbejde gennemføres der kun lovændringer, såfremt der er enighed mellem koalitionsparterierne.

Koalitionen mener, at det politiske system kontinuerligt skal have en langtidspan at holde sig til, og der skal i de kommende år gennemføres konkrete reformer og strukturændringer. Formålet er at skabe en nødvendig holdbarhed i samfundsøkonomien og ruste os til fremtidige udfordringer og muligheder.

Koalitionen vil føre en fremsynet energi- og miljøpolitik, som lever op til de internationale krav.

Koalitionen vil udvide boligmarkedet med en bred vifte af tiltag. Alternative finansieringsmuligheder vil blive undersøgt, og udbuddet til dem med særlige behov vil blive udvidet.

Erhvervslivet skal have gode rammer, så det kan få mulighed for at fungere på basis af markedsøkonomiske vilkår. Vi skal have et fiskerisystem, der understøtter økonomisk, erhvervsmæssig, biologisk og miljømæssig bæredygtighed, og som medfører mest mulig værditilvækst og udvikling på Færøerne.

ØKONOMI- OG FINANSOMRÅDET

Økonomi- og finanspolitik

Det færøske samfunds har store økonomiske udfordringer, særligt når det gælder de tilbagevendende svingninger i økonomien fra vores ressourceerhverv. Der må derfor styres med fornuft og disciplin, så Færøerne kommer sikkert igennem disse udfordringer, uden at det sætter velfærden på spil.

Der lægges økonomiske langtidspaner både for drift og investeringer, som fremtidssikrer velfærden.

Målet er en selvberende økonomi, hvor borgeren og erhvervslivet har frihed og muligheder for at skabe sine egne omstændigheder og egen fremtid. Dette skal gøres med gode iværksætterordninger, hvor erhvervslivet og myndighederne indretter et vækstforum, der skal sikre fortsat vækst i økonomien med en understøttende skatte- og afgiftspolitik.

Der vil blive ført en forsigtig og ansvarsfuld økonomisk politik. For at begrænse de økonomiske udsving er det nødvendigt at føre en konjunkturudlignende finans- og økonomipolitik, hvor der spares op i gode tider og spædes til i dårligere tider.

Skatte- og afgiftspolitik

Skattesystemet ændres, så det gøres mere arbejds- og økonomisk vækstfremmende. Der bliver lagt en plan, som gradvist reducerer skatten på arbejde i de kommende år. Målet er, at lønningerne ikke bliver spist op af hårdere beskatning, men at det altid skal kunne betale sig at arbejde.

Dette er nødvendigt for en fortsat økonomisk vækst og et stabilt offentligt serviceniveau.

Udenlandsk indkomst, som ikke er skattepligtig på Færøerne, kan maksimalt medregnes med 65.000 kr., som svarer til bundfradraget i landskatten.

Hvis der betales til pension i udlandet, bør dette modregnes i den påkrævede pensionsopsparing på Færøerne.

For at styrke arbejdsudbuddet og mulighederne for at pensionister kan arbejde, vil modregning for arbejdsindtægt i pensionen blive revideret, så det altid kan betale sig at arbejde.

Momssystemet skal revideres, så det bliver mere bruger- og erhvervsvenligt.

For at imødekomme samfundets forskellige behov for boliger og opholdssteder bør mulighederne for at revidere regler og nye ejer- og finansieringsformer afprøves. Målet er at sikre en bred vifte af boligmuligheder for alle færing.

FISKERIOMRÅDET

Vi skal have et fiskerisystem, som understøtter økonomisk, erhvervmæssig, biologisk og miljømæssig bæredygtighed, og som medfører størst mulig værdiforøgelse og udvikling på Færøerne.

Ressourcerne, som er det færøske folks ejendom, kan tildeles som brugsret i en given periode og kan leveres tilbage til landet i henhold til nærmere fastsatte regler.

Forskning og udvikling inden for fangst og fødevareproduktion er afgørende for den færøske fiskeindustri konkurrenceevne og for at skabe størst mulig værditilvækst.

Fiskerisystemet skal bygge på et licenssystem med 10 års opsigelsestid.

Procentdelen, som svarer til 1 års auktionsrettigheder i 2019, hvor andelen over maksimumgrænsen i §15 i lagtingslov om erhvervmæssigt fiskeri af blåhvilling, nordhavssild og makrel er inkluderet, bliver sammen med udviklingskvoterne samlet og fordelt i to dele.

Den ene del allokeres til forsøgsræssige og eksisterende udviklingskvoter, mens den anden del reserveres til licenser med 10 års opsigelsestid. Denne kan dog ikke overstige procentdelen af den 1-årige auktionkvote i 2019. En reduktion af totalkvoten tages direkte af disse kvoter, indtil totalkvoterne er lig med maksimumgrænsen.

De nuværende udviklingskvoter bliver revurderet og kan gøres til licenser med 10 års opsigelse, hvis det vurderes, at de er værdiskabende og bæredygtige.

Kvoter, som er solgt som 3- og 8-årige tilladelser, bliver omlagt til licenser med 10 års opsigelse og bliver efter auktionstidsrammen pålagt ressourceafgift. Det samme bliver gældende for alle rettigheder på Flemmish Cap og i Barentshavet.

Ressourceafgiften bliver en overskudsbaseret afgift, som tager højde for renter, olie- og fiskepriser, således at landets indtægter ud fra de nuværende forudsætninger forbliver på omtrent samme niveau som i 2018.

For at sikre udnyttelse af ubrugte fiskerilicenser kan en forsøgskvote bevilges som supplement til disse forsøg.

Fiskerilicenser skal knyttes til skibene, blandt andet for at sikre besætningerne den korrekte hyre. Omsættelighed tillades, og i omsætning kan kvoter/fiskedage uddeles for et år eller som endelig afhændelse.

Den bedste udnyttelse af ressourcerne fås, hvis licenserne bliver udloddet som egenkvoter. Koalitionen vil derfor stille imod at administrere alt fiskeri som egenkvoter.

Der vil blive udformet klare regler for turismefiskeri.

Brugspligt skal følge fiskerilicensen. Hvis fiskerilicensen ikke er benyttet i 2 år, går den tilbage til landet. For at kunne afhænde kvoter/fiskedage for 1 år skal licenshaveren selv have brugt en vis procentdel af licensen året før.

Fiskedagesystemet bibeholdes, og der skal udarbejdes en forvaltningsplan.

For at sikre en forskelligartet og bred ejerskare indføres begrænsninger for, hvor stor en del af licenserne hver enkelt kan have i hver gruppe og for hver fiskeart.

Al fisk skal via en færøsk kajkant. Dog skal der være undtagelser for fjernfiskeri, hvor omstændigheder som for eksempel kvalitet og/eller pris taler for det, og for fiskeri, hvor modtagekapaciteten på Færøerne er begrænset. Der skal også være muligheder for undtagelser, hvis særlige omstændigheder gør sig gældende.

Tilsynet med udenlandsk ejerskab i fiskerierhvervet skal styrkes, både når det gælder afgørelsesretten og forebyggelse af transfer pricing.

Udenlandske ejerandele, som findes i erhvervet i dag, får lov til at fortsætte, og i nye virksomheder kan udlændinge højst eje 25 pct., så deres viden kan komme det færøske fiskerierhverv til gode. Det skal sikres, at beslutningsretten til enhver tid er på færøske hænder.

Systemet med lukkede områder ved landssokkelen bliver revurderet. Forsøgsfangst ved Føroya Banki fortsætter med det formål at undersøge, om fiskeri på banken kan genoptages.

I omsætteligheden må det sikres, at fangstkapaciteten på dybt vand ikke uhindret kan flyttes ind på lavt vand.

Hvis fiskerettigheder bliver endeligt overdraget, bliver salget beskattet.

SUNDHEDSOMRÅDET

Helbredet har en afgørende betydning for alle. Et velfungerende sundhedsvæsen er en forudsætning for god trivsel, og det bør derfor få højeste prioritering.

Sundhedsvæsenet skal virke som en enhed med patienten i centrum. Fysisk og psykisk sundhed og behandling skal ligestilles. Hurtig udredning af patienten er afgørende.

For at kunne yde sundhedstjenester på højeste niveau er det afgørende, at det sundhedsfaglige personale har gode forhold.

Behovet for sundhedspersonale vokser støt, bl.a. specialuddannet personale. Det bliver derfor nødvendigt at understøtte et udviklende fagligt miljø inden for sundhedsvæsenet, og der skal lægges

vægt på efteruddannelse og sundhedstekniske uddannelser. Uddannelsestilbuddene på det sundhedsfaglige område skal udvides.

Færøerne vil blive indrettet som et demensvenligt samfund i henhold til demensplanen.

Sundhedsvæsenet skal indgå aftaler med de bedste sygehuse i udlandet om samarbejde, personaleudvikling og behandlinger, så der oprettes et rotationssystem, som i størst muligt omfang sikrer, at ekspertisen forbliver på Færøerne.

Hurtig udredning og behandling skal være hjørnestenene i den offentlige sundhedspolitik. Der skal iværksættes en behandlingsgaranti, som fastsætter, at ingen skal vente i mere end 30 dage på at komme i behandling.

Patientens ventetid skal forkortes, og sygehusvæsenet skal offentliggøre ventetiden på de forskellige behandlinger. Årsagerne til ventelisterne vil jævnlige blive belyst.

Den digitale registrering af sygehusenes aktiviteter skal forbedres, så sygehusledelsen får de nødvendige redskaber til en fornuftig tilrettelæggelse af driften.

Det digitale Færøerne skal også omfatte sygehusvæsenet. Digitalt samarbejde mellem institutioner, myndigheder og apotek skal udvikles.

Der skal findes en løsning, hvor de færøske P-tal og CPR-numre samkøres i forbindelse med registrering af færøske patienter, som får behandling i udlandet.

Der skal etableres en tværgående, sammenhængende patientbehandling med tæt samarbejde mellem sygehusene, alle andre dele af sundhedsvæsenet og specialbehandlinger i udlandet. Der oprettes en fælles visitationsudvalg, der skal sikre fuld udnyttelse af alle tre sygehuse.

Reglerne for ledsagere bliver revurderet. Alle patienter, der bliver sendt udenlands, skal have ret til en ledsager.

Sundhedsvæsenet skal i større grad medvirke i forebyggende arbejde, bl.a. ved at prioritere folkesundhedsprojekter og information. Der bør lægges vægt på motion, sund kost o.a.

Rehabiliteringen skal styrkes i hele landet. Der skal gennemføres en overordnet lov, som sikrer, at der lægges en plan for den enkelte, både ift. fysiske, psykiske og sociale behov. En indstilling skal også følges om rehabilitering af patienter med Parkinsons, sclerose og andre neurologiske udfordringer.

Genoptræning skal starte op hurtigst muligt.

Patienter med senhjerneskader skal have tilfredsstillende tilbud.

Der indføres en ny kræftplan.

Der skal oprettes et diabetescenter, og muligheden for ekstern ekspertise skal undersøges nærmere.

Psykiatriske patienter bliver sikret tilbud om akuthjælp på skadestuerne.

Der ansættes flere speciallæger, heriblandt også en speciallæge i geriatri.

En ordning med mulighedserklæringer bliver undersøgt nærmere.

Vi skal i videst muligt omfang forebygge dobbeltfunktioner i sundhedsvæsenet.

SOCIALOMRÅDET

Vi i koalitionen indser, at ingen kæde er stærkere end det svageste led, og vi har sat os for at føre en aktiv politik på det sociale område, hvor borgeren er i centrum og har mulighed for at få en indholdsrig hverdag med den bedst mulige livskvalitet.

Alderen bør ikke være afgørende for, hvornår man forlader arbejdsmarkedet. Tjenestemandsløven og andre forskrifter ændres tilsvarende.

Hovedreglen er, at førligheden og ikke alderen skal være den afgørende faktor for, hvornår man forlader arbejdsmarkedet.

For at sikre nuværende og fremtidige pensionister oprettes en alderssikkerhedsfond, hvor alle offentlige pensioner udbetales med et skattefrit grundbeløb og et skattepligtigt tillæg. Dette vil give pensionister, der ikke har anden indtægt, et væsentligt større rådighedsbeløb. Modregningen for arbejdsindtægt skal ændres, så det virkelig kommer til at betale sig at arbejde.

Pasningsstøtte til hjemmeboende mellem 18 og 66 år, der ikke kan klare sig selv, sættes i værk, og egenbetaling for hjemmehjælp skal revurderes.

Løven om ældreområdet bliver omgående revurderet sammen med kommunerne og andre relevante myndigheder. Der skal stilles faglige krav, og pasningsbehovet skal være afgørende for antallet af personale. Finansieringsgrundlaget bliver også revurderet.

Forslaget til en velfærdslov, som skal afløse forsorgsloven, bliver revurderet og ajourført.

Markamótadokumentet [færøsk ordning på handicapområdet] bliver aktiveret for borgere mellem 18-66 år.

Der skal igen sættes fart på opførelser af beskyttede boliger, bofællesskaber, daginstitutioner m.m. til personer med særlige behov.

Talspersoner til borgere med særlige behov pga. handicap eller sygdom vil blive ansat i samarbejde med organisationen Megd.

Kvinder med misbrugsproblemer tilbydes bedre behandlingsmuligheder, og tilbuddene til børn og unge, der vokser op i hjem med psykisk sygdom og misbrug, bliver forbedret.

Kommunerne får hjemmel til at betale en del af prisen for institutionspladser for forældre, hvis de vælger anden pasningsform eller vælger at passe deres egne børn hjemme. Dette bliver gjort ud fra hovedreglen om, at pengene skal følge barnet.

Barselsorloven bliver forlænget til minimum 52 uger, og ordningen bliver mere fleksibel. Dette skal for eksempel give forældrene mulighed for at arbejde på nedsat tid og for at råde mere frit over barselsperioden.

Barselsforholdene for selvstændigt erhvervsdrivende bliver revurderet.

Aftalen ”Den gode udvikling” skal revurderes og udvikles. Et tværfagligt rådgivningsteam skal knyttes til familier, der har børn med særlige behov, således at hjælp og støtte bliver mere sammenhængende og effektiv.

Der skal iværksættes en overordnet handicappolitisk handlingsplan for Færøerne.

Ordningen vedrørende ”Hjælperåd” bliver revurderet.

Der indgås en aftale mellem Landsstyreområdet for sociale anliggender og den vedkommende fagforening om dækning i forbindelse med eventuel strejke.

Der tages skridt til at sikre, at omsorgsarbejde i hele landet prioriteres på samme niveau hele året.

Hjælpe- og behandlingsorganisationers/institutioners arbejde skal styrkes.

Tiltag mod mobning i daginstitutioner og skoler skal styrkes.

Tegnsprogstjenesten bliver styrket.

Dag-, fritids- og arbejdstilbud til personer med begrænset førlighed bliver prioriteret. De offentlige institutioner skal gå forrest med arbejdstilbud.

Forældremyndighedsloven skal revurderes, således at børn får ret til både en mor og en far, og rettigheder og pligter bliver stadfæstet.

Familien er samfundets fundament og bør derfor få den højeste prioritering i lovgivningen.

UDDANNELSE

En god skole er fundamentet i samfundet. Landets skolevæsen skal sikre alle en solid uddannelse, praktisk som åndelig, hvor alle skal have mulighed for at få en uddannelse. Skolen skal fortsat bygge på de kristne værdier og færøsk kultur.

Folkeskolen skal være for alle. Alle elever i folkeskolen skal modtage undervisning og undervisningstilbud af høj kvalitet.

Tilpasninger og kvalitetsændringer bliver foretaget i folkeskoleloven i forbindelse med bl.a. elevantal i hver klasse, specialområder og personaleforhold.

Det bliver også nødvendigt at styrke de kreative og håndværksmæssige fag samt elevernes digitale færdigheder og sprogudvikling.

Dernæst bliver det nødvendigt at styrke sprog- og kulturundervisningen hos elever med anden etnisk oprindelse.

Vi skal fortsat støtte de skrive- og læsesvage elever, så de kan opnå uddannelse på linje med andre.

Skoletilbuddene til udviklingshæmmede elever, der kommer fra folkeskolen, skal udvikles.

Koordineringen mellem daginstitutionsområdet og folkeskolen bliver udviklet, og daginstitutionelloven bliver revurderet.

Privatskoler og efterskoler skal støttes og udvikles endnu mere.

Alle skal have mulighed for at tage en gymnasial eller erhvervsrettet uddannelse.

Nu, hvor linjeordningen har nogle år på bagen, bliver den revurderet.

Udefrakommende tendenser gør det nødvendigt at styrke de humanistiske fag.

Erhvervsuddannelserne på Færøerne har stor samfundsmæssig betydning. De vil fortsat blive styrket og tilpassede. For lærlinge vil det skattemæssige bundfradrag blive forhøjet.

Der skal arbejdes på at forberede og oprette mulige nye erhvervsuddannelser, fx inden for opdræts- og fiskerierhvervene.

Koalitionen ønsker at udvikle og styrke Fróðskaparsetur Føroya [Færøernes Universitetet]. Universitetet bør hurtigst muligt blive internationalt meritgivende og en del af Bolognaaftalen.

Universitetet bør lægge stor vægt på uddannelser, som erhvervslivet og samfundet får brug for.

Driften af universitetet bliver revurderet, og lærer-, pædagog- og sygeplejeuddannelserne bliver evaluerede.

Forskning har stor betydning i et udviklet samfund, og koalitionen vil prioritere forskningsplaner, som kan udvikle og skabe et mere diversificeret erhvervsliv, herunder også forskning inden for bioteknologi og informationsteknologi.

EU-forsknings samarbejdet bliver evalueret.

KULTUROMRÅDET

Der lægges stor vægt på at skabe gode rammer for kultur, kunst og idræt.

Koalitionen vil i videst muligt omfang støtte det vigtige frivillige arbejde, som ÍSF [Færøernes Idrætsforbund] udfører sammen med specialforbundene, Parasport Føroyar, idrætsforeninger, spejdere, hjemmeproduktion og fritidsforeninger, menigheder og enkeltpersoner for at udvikle børn og unge.

Kendskab til vores levende historie, det færøske sprog, den færøske folkedans, billedkunst, hjemmeproduktion, musik, litteratur og forfatterskab bør styrkes.

Når der bygges offentlige bygninger, skal en nærmere bestemt andel af byggeomkostningerne afsættes til kunstudsmykning.

Koalitionen vil støtte færøsk medlemskab af internationale idrætsorganisationer og deltagelse i internationale konkurrencer. Der arbejdes fortsat for færøsk medlemskab af IOC.

Der stiles imod at støtte eliteidræt og eliteidrætsudøvere.

Koalitionen vil arbejde for, at alle børn, som ønsker det, får mulighed for optagelse i musikskolen.

Der arbejdes med at oprette en kunstkoleordning for børn og unge i folkeskolealderen.

Koalitionen vil støtte museer i hele landet, som skildrer og bevarer vores kulturhistorie og kulturarv.

Ordningen med kultur- og kunststøtte bliver revurderet.

Den skattefri indtægtsgrænse til idræt skal ændres.

Planerne om benyttelse af bygningerne i Hoydølum [det tidligere gymnasium] bliver revurderet.

Friheden til at søge støtte fra færøske og udenlandske fonde bør være en indlysende mulighed for offentlige institutioner.

Medieloven bliver revurderet for så vidt angår struktur, bl.a. ordningen med bestyrelse, nyhedsafdelinger, public service-forpligtelser, licens og i forbindelse med at sikre uafhængighed i medierne.

Ordningen med mediestøtte bliver evalueret.

Koalitionen vil arbejde for at styrke modersmålet ved bl.a. at udgive mere færøsk undervisningsmateriale til folkeskolen og ungdomsuddannelserne.

Produktion af færøsk materiale til børn og unge bliver prioriteret på alle medieplatforme.

Tegnsprogstolkning og færøsk tekst i TV skal styrkes. En plan for ”tale til tekst” for svagtseende bliver støttet.

Der skal laves en integrationslov med særligt hensyn til færøsk som andetsprog.

Arbejdet med at indføre færøsk lovgivning fortsætter i samarbejde med alle parter i folkekirken.

Der skal bygges et nationalteater, hvor vi både kan fremvise og give den skabende kunst en god grobund.

ENERGI- OG MILJØMRÅDET

Klimaforandringer fylder meget i den offentlige debat i hele verden. Koalitionen vil iværksætte tiltag, som mindsker CO₂-udledning og forurening. Koalitionen vil også arbejde for beskyttelse af vores følsomme natur og miljø.

Den grønne omstilling skal organiseres i samarbejde med land, kommuner og erhvervet. Dette skal ske i et energirådgivende udvalg, hvor de tre parter kommer med deres anbefalinger til, hvordan vi får et grønnere Færøerne. Trepartsforhandlingerne mellem parterne skal resultere i både kort- og langsigtede mål til gavn for et grønnere Færøerne.

For at opnå et grønnere og mere bæredygtigt samfund er det nødvendigt, at borgere og erhvervet samarbejder. Vi skal gøre grønne energiløsninger billigere for forbrugeren og iværksætte ordninger og lovgivning, som reducerer for eksempel forurening og madspild. Pantsystemer og genbrug bør også prioriteres.

Der bør sættes markant mere fart på udviklingen af grøn energi. For at nå dette mål arbejdes der for at sikre større konkurrence på produktions- og salgssiden.

Der arbejdes hen imod at adskille SEV's el-net fra de øvrige arbejdsområder, så der bliver fuld gennemskuelse i udgifterne på netdelen. Fuld gennemskuelse skal være grundlaget for, at private virksomheder skal have mulighed for at leje og fremleje sig ind på elnettet for derefter at sælge.

Problemet med forurening, særligt fra plastaffald, skal løses med forebyggende tiltag. Problemet med lyd- og luftforurening fra skibe skal løses, og det skal gøres i samarbejde mellem land, kommuner og erhvervet. Landsstyret skal gennemføre et regelsæt, der mindsker denne forurening.

Miljøloven og naturbeskyttelses- og biodiversitetsloven skal revurderes - især i forhold til ansvarsfordelingen mellem land og kommuner. En ny kemikalielov skal også sættes i værk.

Lovgivningen skal tilpasses færøske forhold.

Det gældende byggereglement bliver revurderet og tilpasset færøske forhold.

Offentlige bygninger skal i størst muligt omfang have grønne energiløsninger.

Næsten halvdelen af den færøske udledning kommer fra skibe. Det er derfor vigtigt, at flåden bliver udskiftet, så vi får nye skibe, der forurener betydeligt mindre end de gamle.

Viden inden for nye energikilder på Færøerne bliver prioriteret, for eksempel undersøgelse og registrering af varme kilder på Færøerne.

Landet skal støtte plantning af træer.

Beredskab i forbindelse med olieforurening skal koordineres og forbedres, og opgavefordelingen skal gøres mere tydelig.

ERHVERVSOMRÅDET

Formålet med erhvervspolitikken er at udvikle de eksisterende erhverv og at tilskynde nye aktiviteter, som er bæredygtige og skaber store afkast.

Koalitionens erhvervspolitik bliver baseret på, at kapital og arbejdskraft frit skal kunne bevæge sig over til erhverv, der skaber afkast.

Det offentlige skal sikre erhvervslivet gode rammer, så det kan udfolde sig på markedsøkonomiske vilkår.

Der lægges vægt på erhvervsmæssige uddannelser og erhvervsforskning.

Der indgås bedst mulige handelsaftaler med lande, som har markedsøkonomisk betydning for det færøske erhvervsliv.

Oprætsindustrien er blevet et stort og arbejdsskabende erhverv, og der bør vedvarende støttes op om forbedret markedsadgang for opdrætsindustrien.

Der støttes op om mulighederne for produktion og udvikling af de færøske lakse- og ørredstammer og færøske løsninger i opdrætsindustrien i det hele taget.

Koalitionen vil arbejde for udvikling, vækst og variation i opdrætsindustrien – herunder at flytte havbrug længere ud på havet – og dette bør til enhver tid gøres på et biologisk tilrådeligt grundlag.

Mulighederne for opdræt på land skal også dyrkes, og der skal ligeledes arbejdes for mulighederne for opdrætsforsøg og anden opdræt, for eksempel tang- og muslingeopdræt.

Der skal passes på miljøet, og der skal kontinuerligt findes løsninger for at begrænse forureningen.

Turismen er et hurtigt voksende serviceerhverv, der har som forudsætning, at turisterne kommer til landet og lægger penge her. Målet bør være, at den etablerede turisme er økonomisk, socialt og miljømæssigt bæredygtig og skaber mange arbejdspladser, samtidig med at den forstyrrer bygdelig og natur mindst muligt.

Der findes frem til en forståelse mellem jord- og gårdejere og turisterhvervet sammen med myndighederne i landet og kommunerne om at regulere færdsel i naturen på et bæredygtigt grundlag samt at koordinere betaling og andet, således at turisterhvervet har stabile og trygge arbejdsrammer.

Rejseafgifter, som udenlandske turister betaler for at rejse på Færøerne, bliver revurderet.

Det er vigtigt, at turismen er et erhverv for hele landet, og at pengene kommer de områder til gode, hvor aktiviteterne foregår.

Forskning er en vigtig del af udviklingen af det færøske samfund. Den har betydning for, hvordan vi lever vores liv, og hvordan vi indretter vores samfund. Det er derfor af stor betydning, at vi har erhvervsrelateret forskning.

Færøerne eksporterer fødevarer, og derfor er det naturligt, at der forskes i fødevarerindustri, havmiljø og i andre relevante områder. Der bør også forskes i de påvirkninger, som industrien har på miljøet i vores fjorde.

Der arbejdes på at præsentere Færøerne som et sted for internationale havforskere.

Der skal formuleres en landbrugspolitik, som lægger vægt på udvikling af færøske landbrugsprodukter og tager hensyn til bæredygtig benyttelse af ind- og udmark. Denne politik skal være grundlaget for fortsat erhvervsmæssig udvikling af landbruget. Der stiles hen imod, at Færøerne bliver selvforsynende med landbrugsvarer.

Omsættelige ordninger vedrørende rettigheder inden for landbruget bør bl.a. baseres på retten til stråfoderproduktion.

Mælkeproduktionen på Færøerne bør også styrkes, og vi bør genoverveje den eksisterende ordning, så den bliver mere rentabel.

Praktisk kursusuddannelse inden for landbruget skal styrkes og give kompetencer til dem, som skal overtage et fæste.

Det færøske informations- og kommunikationserhverv skal støttes. Det gøres ved, at landet køber færøske IT-løsninger, hvor det er muligt. Der skal også arbejdes for, at IT kan blive en færøsk eksportvare.

For at sikre jævnbyrdig konkurrence på telekommunikationsmarkedet påbegyndes en fuldstændig ejerskabsmæssig opsplitning af det offentlige telekommunikationsnet.

Offentligt byggeri bliver udbudt til erhvervsmarkedet, hvor også selvstændigt erhvervsdrivende kan byde ind.

Der arbejdes for at udvikle færøsk skibsbyggeri.

Det færøske fiskerierhverv skal i de kommende år udskifte fiskeflåden. I denne forbindelse arbejdes der for, at dette i størst muligt omfang kommer til at foregå på Færøerne.

Dette gøres ved en fortsat specialisering og udvikling af udstyrserhvervet til fiskeskibe og en arbejdsfordeling mellem færøske og udenlandske skibsværfter i større projekter.

Der lægges vægt på at uddanne folk til den voksende restaurationsbranche på Færøerne. Udvikling af restaurationsbranchen skal også være en del af forskning i fødevarerproduktion.

Vores vision er, at den færøske shippingindustri skal være en betydelig faktor i international sammenhæng og skabe overskud, fremskridt og velfærd. Det er derfor nødvendigt, at love og bekendtgørelser på dette område er ajourført, så Færøerne er konkurrencedygtig som søfartsnation.

Både vores fiskeri- og opdrætserhverv skal være i stand til at markedsføre sig som bæredygtige og miljøvenlige erhverv. Det er derfor vigtigt, at udstyrserhvervet, som yder varer og tjenester til disse erhverv, er energieffektive og miljøvenlige.

Det har også betydning, at der støttes op under underleverandører, hvis varer og systemer indebærer mindst mulig udledning og affald.

Det færøske sundheds- og apoteksvæsen er i udvikling. En målbevidst videreudvikling af den eksisterende medicinalproduktion vil gavne både erhvervet på Færøerne og sundhedsvæsenet i det hele taget. Der arbejdes for en endnu mere udviklet medicinalproduktion på Færøerne.

Koalitionen har sat sig som mål, at uddannelsessystemet bliver en aktiv del i at skabe en iværksætterånd i det færøske samfund.

De med en højere uddannelse opfordres til at skabe deres egen næringsvej eller i højere grad søge ansættelse i erhvervslivet.

Der oprettes en erhvervs- og forskningsfond, der skal støtte færøsk iværksætteri og færøsk erhvervsliv.

Vedtægterne for Erhvervsfremmefonden [Framtaksgrunnin] ændres, så den i større grad kan finansiere ny virksomhed.

Der oprettes en iværksætterportal.

Hvor det vurderes muligt og fornuftigt, får det private erhverv mulighed for at byde på offentlige serviceydelser, hvor det kan gøres med fordel for brugeren, økonomisk og servicemæssigt. Dog bliver kerneydelser ikke omfattet heraf.

Landets ejerskab i erhvervsvirksomheder bliver revurderet.

Når der er brug for arbejdskraft, skal det være nemmere og hurtigere at skaffe tidsbegrænset, udenlandsk arbejdskraft.

Arbejdsgivere, som har timelønnet ansatte, skal ligestilles, når det gælder sygedage.

Mulighederne for at etablere et FAS-lignende system for luftfart undersøges. [FAS er Færøernes Internationale Skibsregister].

Lodsloven revurderes.

TRAFIKOMRÅDET

Koalitionen vil sikre passende rejseforbindelser i hele landet. En veludviklet og effektiv infrastruktur, hvor øerne knyttes sammen, har meget stor betydning for erhvervet og trivsel i hele landet.

Derfor udarbejdes der en trafikplan, hvor investeringer i tunneller, undersøiske tunneller, vejsystemer og færger prioriteres inden for den langsigtede anlægsplan. Der arbejdes med at finde et finansieringsgrundlag for den samlede infrastruktur, således at fastboende får en fordel.

Rejseafgifter, som udenlandske turister betaler for rejser på Færøerne, revurderes.

Adgangsforholdene på de afsides beliggende øer skal forbedres, og forholdene for bevægelseshæmmede i trafikken bliver prioriteret.

BOLIGOMRÅDET

Varierede boligmuligheder til alle færingar

Alle har et grundlæggende behov for at have et sted at bo, og et veludviklet samfund bør sikre sine borgere denne mulighed.

Målet er at øge udbuddet af lejeboliger til private og af offentlige boliger til personer med særlige behov. Der skal sættes fart på byggeri af beskyttede boliger, bofællesskaber, bosteder m.m. til folk med særlige behov.

Offentlige og private byggerier skal sidestilles.

Boligmarkedet bør være alsidigt med mulighed for parcelhuse, ejer-, andels- og lejeboliger.

Der skal findes en løsning på manglende finansiering til boligbyggeri i hele landet.

Alternative finansieringsmuligheder til boligbyggeri undersøges, fx et samspil mellem pensionselskaber, banker, private selskaber, Bústaðir [Færøernes boligselskab] m.m.

Tinglysningsafgiften sænkes igen.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Forhandlingerne om at revidere den udenrigspolitiske fuldmagtslov genoptages med den danske regering.

Målet er have fuld indflydelse på udenrigspolitiske områder, som udelukkende vedrører Færøerne. Færøske myndigheder skal sikre sig indsigt i og indflydelse/beslutningsret i alle udenrigs- og sikkerhedspolitiske anliggender, som har betydning for Færøerne. Forhandlinger sættes i gang med den danske regering om at sikre dette ved lov.

Repræsentationen i flerstatslige og internationale fællesskaber bliver styrket. Der arbejdes for observatørstatus i FN og selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd, WTO og andre internationale fællesskaber.

Forhandlinger tages op med den islandske regering om at indgå en ny aftale imellem landene.

Det vestnordiske samarbejde bliver styrket.

Samarbejdet med nabolationer og naboområder i hele Nordatlanten bliver styrket.

Der arbejdes for at styrke og udvikle repræsentationsaktiviteten i hele verden med fx repræsentationskontorer i Israel, Japan og andre lande, hvor vi bør styrke samarbejdet. En ny ordning med ansættelse af repræsentationschefer etableres.

Koalitionen vil øge tempoet på arbejdet med at få en reel frihandelsaftale med EU, Storbritannien og andre lande.

Som en del af Arktis vil vi styrke vores position som et maritimt midtpunkt, på beredskabsområdet og med kommende ressourcer in mente.

En klar målsætning for udviklings- og nødhjælp vil blive formuleret.

Underskrevet:

Tórshavn, den 14. september 2019

Jørgen Niclasen

Fólkaflokkurin

Bárður á Steig Nielsen

Sambandsflokkurin

Jenis av Rana

Miðflokkurin